

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 444/2016-58

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. októbra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) o sťažnostiach obchodnej spoločnosti FINIMO a. s., Mlynské nivy 54, Bratislava, zastúpenej advokátkou JUDr. Zuzanou Majcherovou, Mlynské nivy 54, Bratislava, ktorými namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 27/2014 a jeho uznesením z 26. augusta 2014 a tiež jeho postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cob 28/2014 a jeho uznesením z 28. augusta 2014, za účasti Krajského súdu v Prešove, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti FINIMO a. s., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uzneseniami Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Cob 27/2014 z 26. augusta 2014 a sp. zn. 5 Cob 28/2014 z 28. augusta 2014 a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu **p o r u š e n é b o l o .**

2. Uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Cob 27/2014 z 26. augusta 2014 a sp. zn. 5 Cob 28/2014 z 28. augusta 2014 **z r u š u j e** a veci mu **v r a c i a** na ďalšie konania.

3. Krajský súd v Prešove **j e p o v i n n ý** uhradiť obchodnej spoločnosti FINIMO a. s., trovy konania v sume 545,69 € (slovom päťstoštyridsaťpäť eur a šesťdesiatdeväť centov) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Zuzany Majcherovej, Mlynské nivy 54, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnostiam nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 3. marca 2016 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti FINIMO a. s., Mlynské nivy 54, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej advokátkou JUDr. Zuzanou Majcherovou, Mlynské nivy 54, Bratislava, vedené pod sp. zn. Rvp 1977/2016 a sp. zn. Rvp 1978/2016, ktorými namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 27/2014 a jeho uznesením z 26. augusta 2014 a tiež jeho postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cob 28/2014 a jeho uznesením z 28. augusta 2014 (spolu ďalej len „napadnuté uznesenia krajského súdu“ a „napadnuté konania krajského súdu“), ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obdo 5/2015 a jeho uznesením z 26. januára 2016 a tiež v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obdo 3/2015 a jeho uznesením z 18. januára 2016 (spolu ďalej len „napadnuté uznesenia najvyššieho súdu“ a „napadnuté konania najvyššieho súdu“).

Sťažovateľka vo svojich sťažnostiach uvádza, že ako oprávnená si v exekučných konaniach vedených Exekútorským úradom [REDAKOVANÉ] vymáhala proti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „povinný“), svoje peňažné pohľadávky. Exekúcia bola vykonávaná popri iných spôsoboch aj prikázaním iných peňažných pohľadávok podľa § 105 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

V rámci výkonu exekúcie prikázaním inej peňažnej pohľadávky bol spoločnostiam [REDAKOVANÉ] (sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 1977/2016), a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 1978/2016), ako dlžníkom povinného doručený súdnym exekútorom príkaz na začatie exekúcie prikázaním pohľadávky a príkaz na vykonanie exekúcie prikázaním pohľadávky.

Doručením exekučného príkazu dlžníkom povinného stratil povinný v zmysle § 108 Exekučného poriadku právo na vyplatenie pohľadávky, ktoré súčasne nadobudla sťažovateľka. Z dôvodu nezaplatenia pohľadávky dlžníkmi povinného podala sťažovateľka Okresnému súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) návrh na začatie konania, ktorým sa domáhala, aby okresný súd uložil odporcom (dlžníkom povinného) povinnosť zaplatiť jej tieto pohľadávky. Na základe týchto návrhov prebieha pred okresným súdom sporové konanie vedené pod sp. zn. 19 Cb 104/2013, predmetom ktorého je rozhodovanie o zaplatení sumy 3 207,93 €, a konanie vedené pod sp. zn. 19 Cb 107/2013, predmetom ktorého je rozhodovanie o zaplatení sumy 12 387,55 €. Sťažovateľka doručila povinnému oznámenia, že v zmysle § 109 Exekučného poriadku si uplatňuje nárok na vyplatenie pohľadávok proti jeho dlžníkom prostredníctvom tzv. poddlžníckej žaloby.

Keďže pohľadávka sťažovateľky bola v exekučnom konaní vedenom proti povinnému uspokojená iným spôsobom (na základe osobitnej dohody, v dôsledku ktorej sa sťažovateľka stala akcionárkou povinného), na návrh sťažovateľky bolo uznesením Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 0 Er 2476/2011 zo 14. novembra 2013 exekučné konanie zastavené. V dôsledku tejto skutočnosti podľa názoru sťažovateľky prešlo právo na zaplatenie pohľadávky proti dlžníkom povinného späť na povinného. Keďže uvedená skutočnosť nastala po začatí súdneho konania, sťažovateľka so súhlasom povinného navrhla, aby okresný súd pripustil zmenu účastníka konania na strane navrhovateľa (sťažovateľky) tak, že z konania vystúpi sťažovateľka a na jej miesto vstúpi povinný.

Uzneseniami okresného súdu sp. zn. 19 Cb 104/2013 a sp. zn. 19 Cb 107/2013 z 21. februára 2014 boli návrhy sťažovateľky na pripustenie zmeny účastníka konania zamietnuté z dôvodu, že podľa právneho názoru okresného súdu zastavenie exekučného

konania na Okresnom súde Bratislava II nie je takou právnou skutočnosťou, s ktorou právne predpisy spájajú prevod, resp. prechod práv a povinností, o ktorých sa koná.

Proti uvedeným uzneseniam okresného súdu podala sťažovateľka odvolania, ktoré odôvodnila rozsiahlou právnou argumentáciou s poukazom predovšetkým na § 488 Občianskeho zákonníka, § 105 až § 109 Exekučného poriadku a § 92 ods. 2 a 3 v tom čase platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ako aj s poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu podporujúce jej právny názor.

Napadnutými uzneseniami krajský súd o podaných odvolaniach rozhodol tak, že potvrdil odvolaniami napadnuté uznesenia prvostupňového súdu. Odvolací súd podľa sťažovateľky len *„zopakoval tvrdenia odporcu a odôvodnenie súdu prvého stupňa, bez akéhokoľvek bližšieho odôvodnenia a vysporiadania sa s rozsiahlou právnou argumentáciou“* sťažovateľky uvedenou v odvolaniach.

V súvislosti so svojimi námietkami sťažovateľka poukazuje na iné rozhodnutia krajského súdu (sp. zn. 1 Cob 32/2014 z 1. augusta 2014, sp. zn. 7 Cob 27/2014 z 1. augusta 2014, sp. zn. 1 Cob 27/2014 z 1. augusta 2014, sp. zn. 2 Cob 27/2014 z 1. augusta 2014, sp. zn. 1 Cob 28/2014 z 1. augusta 2014, sp. zn. 1 Cob 25/2014 z 1. augusta 2014), ktorý v jej právne totožných veciach rozhodol vo svojich predchádzajúcich uzneseniach tak, že zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa, teda pripustil, aby do konania namiesto sťažovateľky vstúpil nový navrhovateľ (povinný z exekučného konania – spoločnosť).

Sťažovateľka v sťažnosti argumentuje, že z § 108 Exekučného poriadku jednoznačne vyplýva, že *„doručením príkazu na začatie exekúcie sa výrazne zasahuje do hmotnoprávneho vzťahu povinného a dlžníka povinného, a to predovšetkým tým spôsobom, že doručením príkazu na začatie exekúcie dlžníkovi povinného stráca povinný právo na vyplatenie pohľadávky (plnenie zo záväzkovo-právneho vzťahu) a toto právo prechádza doručením exekučného príkazu na oprávneného... Konštatovanie prvostupňového a odvolacieho súdu, že doručením exekučného príkazu nedochádza k*

žiadnemu prevodu alebo prechodu práv na oprávneného je priamo v rozpore s ustanovením § 108 Exekučného poriadku, ktorý jednoznačne upravuje, že právo na vyplatenie pohľadávky jednoznačne prechádza z povinného na oprávneného... V prípade právoplatného zastavenia exekúcie, právoplatnosťou uznesenia o zastavení exekúcie, oprávnený stráca právo na vyplatenie pohľadávky podľa exekučného príkazu a právo na zaplatenie pohľadávky voči dlžníkovi povinného prechádza späť na povinného.“.

Na základe uvedeného potom možno uzavrieť, že právoplatnosťou uznesenia o zastavení exekúcie sťažovateľka stratila „postavenie oprávneného v exekučnom konaní a akékoľvek právo na vyplatenie pohľadávky voči dlžníkovi povinného (odporcovi). Skončením exekúcie zanikli účinky príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu. Dňom právoplatnosti uznesenia o zastavení exekúcie vstúpila [REDAKOVANÉ] opätovne do všetkých práv a povinností týkajúcich sa súm, ktoré mal dlžník povinného (odporca) vyplatiť sťažovateľovi ako oprávnenému, a ktoré neboli oprávnenému do dňa zastavenia exekúcie vyplatené.“. Sťažovateľka teda tvrdí, že v súdnom konaní vedenom proti dlžníkom povinného stratila aktívnu legitímáciu, ktorú nadobudol povinný.

Sťažovateľka ďalej argumentuje, že súdne konanie vedené okresným súdom na základe ňou podanej poddlžníckej žaloby je nepochybne konaním, v ktorom sa koná a rozhoduje o nároku na zaplatenie peňažnej sumy, teda o splnenie povinnosti zaplatiť túto sumu (sporové konanie). Subjektom, ktorý disponoval právom na zaplatenie žalovanej peňažnej sumy, bola v čase podania návrhu na začatie konania sťažovateľka. Odporca (dlžník povinného) bol v tom čase podľa názoru sťažovateľky povinný plniť len jej a nebol oprávnený ani povinný plniť povinnému. Keďže pred skončením súdneho konania v dôsledku skončenia exekučného konania prešlo právo na zaplatenie zo sťažovateľky späť na povinného, sťažovateľka v súlade s § 92 OSP podala návrh na zmenu účastníka na strane žalobcu, považujúc za preukázané, že splnila všetky podmienky, ktoré toto ustanovenie predpokladá. Na tomto základe sťažovateľka zastáva názor, že okresný súd, ako aj krajský súd jej návrh zamietli v rozpore s § 92 OSP a bez dostatočného právneho odôvodnenia.

Z príslušných uznesení okresného súdu, ako aj napadnutých uznesení krajského súdu podľa sťažovateľky vyplýva, že bola pozbavená práva vystúpiť z konania, predmetom ktorého je plnenie, ktoré prešlo z nej na povinného, a súčasne povinný bude pozbavený svojho práva sa tohto plnenia úspešne domáhať na príslušnom súde, čím došlo podľa názoru sťažovateľky k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy.

Krajský súd následne samostatnými uzneseniami sp. zn. 3 Cob 27/2014 z 11. septembra 2014 a sp. zn. 5 Cob 28/2014 z 18. septembra 2014 pripustil podanie dovolania proti svojim potvrdzujúcim uzneseniam, pretože bol toho názoru, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Sťažovateľka preto podala proti obom napadnutým uzneseniam krajského súdu dovolania, v ktorých žiadala, aby najvyšší súd ako dovolací súd predmetné uznesenia krajského súdu zmenil tak, že pripustí, aby do konania namiesto nej vstúpil povinný. Najvyšší súd dovolania sťažovateľky odmietol ako dovolania smerujúce proti rozhodnutiam, proti ktorým tento opravný prostriedok nie je prípustný, poukazujúc na to, že dovolaním napadnuté uznesenia nevykazujú znaky žiadneho z rozhodnutí uvedených v § 239 ods. 1 a 2 OSP, keďže prípustnosť dovolania bola odvolacím súdom vyslovená v samostatnom uznesení, nie v jeho potvrdzujúcom rozhodnutí. Podľa sťažovateľky najvyšší súd uvedené ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku posúdil „*príliš reštriktívne a formalisticky*“, nezohľadňujúc jeho zmysel a účel. Dovolací súd podľa sťažovateľky opomenul uvedené ustanovenie posúdiť v kontexte s § 166 OSP. Skutočnosť, že výrok rozhodnutia bol doplnený samostatným uznesením, ktorým krajský súd pripustil dovolanie, nemôže byť podľa názoru sťažovateľky dôvodom odmietnutia dovolania.

Sťažovateľka tiež zastáva názor, že postupom krajského súdu jej bola odňatá možnosť domáhať sa svojich práv a realizovať svoje procesné práva a povinnosti v súdnom konaní, konkrétne domáhať sa vystúpenia z konania za splnenia zákonných podmienok vyplývajúcich z § 92 OSP.

Najvyšší súd podľa argumentácie sťažovateľky okrem uvedeného v rozpore s požiadavkou na riadne odôvodnenie rozhodnutia konštatoval, že rozhodnutia odvolacieho súdu zodpovedajú požiadavkám vyplývajúcim z § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 OSP. Ani s týmto názorom najvyššieho súdu sťažovateľka nesúhlasí, pretože napadnuté uznesenia krajského súdu podľa nej nespĺňajú parametre zákonnosti a ústavnosti a ani minimálne požiadavky kladené na odôvodnenie súdnych rozhodnutí, a vyvolávajú tak účinky nezlučiteľné s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej veciach rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že napadnutými uzneseniami krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, ako aj napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, zruší napadnuté uznesenia krajského súdu a najvyššieho súdu, prizná sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (v oboch prípadoch), ako aj trovy právneho zastúpenia.

Ústavný súd sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 1977/2016 a sp. zn. Rvp 1978/2016 predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 444/2016-17 z 1. júna 2016 ich spojil na spoločné konanie vedené pod sp. zn. Rvp 1977/2016, sťažnosti v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 27/2014 a jeho uznesením z 26. augusta 2014 a v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cob 28/2014 a jeho uznesením z 28. augusta 2014 prijal na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti ich odmietol ako zjavne neopodstatnené.

Po prijatí sťažností na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedníčku krajského súdu, aby sa vyjadrila k sťažnostiam a zároveň oznámila, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Predsedníčka krajského súdu v prípise sp. zn. 1 SprO 1440/2016 z 20. júla 2016 doručenom ústavnému súdu 25. júla 2016 požiadala o predĺženie lehoty na vypracovanie vyjadrenia k oboj sťažnostiam a súčasne poukázala na totožnosť obsahu sťažností

sťažovateľky prerokúvaných ústavným súdom v tomto konaní so sťažnosťami, o ktorých už ústavný súd rozhodol nálezmi sp. zn. I. ÚS 392/2015 z 13. januára 2016 a sp. zn. III. ÚS 157/2016 z 28. júna 2016. V tejto súvislosti predsedníčka krajského súdu zrekapitulovala podstatnú časť prípisu, ktorým krajský súd reagoval na výzvu ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 157/2016.

Predsedníčka krajského súdu v prípise sp. zn. 1 SprO 1440/2016 z 30. augusta 2016 ústavnému súdu oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania. Súčasťou tohto prípisu boli totožné vyjadrenia predsedov senátov 3 Cob a 5 Cob, v ktorých sa predovšetkým uvádza:

„V súvislosti s podaním sťažovateľa mám za to, že poddlžnícka žaloba je inštitút procesného práva, pomocou ktorého môže oprávnený požadovať po dlžníkovi povinného zaplatenie jeho pohľadávky. Toto oprávnenie vyplýva z procesného práva, nie je právom vyplývajúcim z hmotného práva, preto neprichádza do úvahy prechod alebo prevod tohto inštitútu (oprávnenia). Z hľadiska hmotného práva nedochádza k zmene veriteľa. Povinnosť poddlžníka platiť priamo oprávnenému má svoj základ len v procesnom práve; je výrazom núteného výkonu práva, ktorým sa zasahuje do záväzkového vzťahu povinného a poddlžníka. Tzv. poddlžnícka žaloba vychádza z procesnej aktívnej legitímácie oprávneného. Veriteľ je vo vzťahu k pohľadávke, ktorá má byť na poddlžníkovi vymožená procesne splnomocnený na to, aby plnenie, ktoré takto na poddlžníkovi získa použil na uspokojenie svojej vlastnej pohľadávky. Oprávnený teda žaluje vo svojom mene na zaplatenie pohľadávky, ktorej hmotnoprávnym nositeľom je povinný. Preto zákon oprávnenému zakazuje hmotnoprávnu dispozíciu s prikázanou pohľadávkou. Hoci je oprávnenému výslovne zakázané uzavrieť zmluvu a odpustiť dlh, je zrejmé, že tento zákaz sa týka i ďalších hmotnoprávných dispozícií. Priamym výrazom procesnoprávneho vzťahu medzi oprávneným a poddlžníkom je aj to, že poddlžník nemôže započítať svoju pohľadávkou voči oprávnenému oproti pohľadávke vymáhanej. Tento zákaz by bolo možné vyvodiť aj pri absencii výslovnej úpravy. Chýba tu jeden zo základných predpokladov započítania, totiž vzájomné pohľadávky. Oprávnený nevy máha voči poddlžníkovi svoju pohľadávkou, ale pohľadávkou, ktorej veriteľom je povinný. Z týchto dôvodov aplikácia usta. § 92 a 93 O. s. p. v tomto prípade neprichádza do úvahy. Opačne procesná aktívna legitímácia oprávneného

má za následok jeho procesné nástupníctvo za povinného v už prebiehajúcim konaní, v ktorom ide o prikázanú pohľadávku. Z rovnakých dôvodov môže priamo oprávnený, ktorému bola prikázaná judikátna pohľadávka povinného podať návrh na nariadenie exekúcie voči poddlžníkovi.“

Dňa 22. septembra 2016 boli ústavnému súdu doručené stanoviská obchodných spoločností [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ] (dlžníci povinného, pozn.), k sťažnostiam, ktoré môžu byť rozhodnutím ústavného súdu vo veci sťažovateľky dotknuté. V oboch stanoviskách obchodné spoločnosti vyjadrujú súhlas s právnym názorom prezentovaným v napadnutých uzneseniach krajským súdom a v konkrétnostiach uvádzajú:

„... oprávnenie... požadovať po dlžníkovi povinného zaplataenie jeho pohľadávky vyplýva z procesného práva, nie je právom vyplývajúcim z hmotného práva, preto neprichádza do úvahy prechod alebo prevod tohto oprávnenia. Z hľadiska hmotného práva nedochádza k zmene veriteľa. Povinnosť poddlžníka platiť priamo oprávnenému má svoj základ len v procesnom práve, je výrazom núteného výkonu práva, ktorým sa zasahuje do záväzkového vzťahu povinného a poddlžníka. Tzv. poddlžnícka žaloba vychádza z procesnej aktívnej legitímácie oprávneného. Veriteľ je vo vzťahu k pohľadávke, ktorá má byť na poddlžníkovi vymožená, procesne splnomocnený na to, aby plnenie, ktoré takto na poddlžníkovi získa, použil na uspokojenie svojej vlastnej pohľadávky. Oprávnený teda žaluje vo svojom mene na zaplataenie pohľadávky, ktorej hmotnoprávnym nositeľom je povinný. Preto zákon oprávnenému zakazuje hmotnoprávnu dispozíciu s pohľadávkou, pretože oprávnený (v danom prípade [REDAKOVANÉ]) nevymáha voči poddlžníkovi svoju pohľadávku, ale pohľadávku, ktorej veriteľom je povinný. Žalobca - spoločnosť [REDAKOVANÉ] oprávnenie domáhať sa vo vlastnom mene od dlžníka povinného vyplatenia pohľadávky získal len na základe osobitného procesného oprávnenia v zmysle § 109 ods. 1 Exekučného poriadku, nezískal túto pohľadávku prevodom alebo prechodom, a preto stratou procesného oprávnenia nedochádza k prechodu, či prevodu tejto pohľadávky na povinného ([REDAKOVANÉ]).“

Dňa 26. septembra 2016 vyzval ústavný súd právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby sa vyjadrila k vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň jej zaslal vyjadrenia

predsedníčky krajského súdu a predsedov senátov krajského súdu 3 Cob a 5 Cob k sťažnostiam na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska.

Právna zástupkyňa sťažovateľky v podaní doručenom ústavnému súdu 4. októbra 2016 oznámila, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci, a k vyjadreniam predsedníčky krajského súdu a predsedov senátov krajského súdu 3 Cob a 5 Cob predovšetkým uviedla:

„Vo svojom vyjadrení poukazuje Krajský súd v Prešove (a rovnako tak aj spoločnosti [redacted] a [redacted]) na ustanovenie § 109 ods. 1 EP, z ktorého má podľa jeho názoru vyplývať, že v sťažovateľom napadnutom konaní nemalo dôjsť k prevodu a prechodu práv a povinností, a teda na predmetný prípad nie je možné aplikovať ustanovenie § 92 a § 93 O. s. p.

K tomuto názoru odvolacieho súdu podal sťažovateľ rozsiahle stanovisko v podanej ústavnej sťažnosti (a rovnako tak aj v podanom odvolaní), na ktoré poukazuje. K tomuto stanovisku sťažovateľa sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia (ani vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti) žiadnym spôsobom nevyjadril. Sťažovateľ v bode B ústavných sťažností odcitoval ustanovenia právnych predpisov, s ktorými sa odvolací súd vôbec žiadnym spôsobom nevysporiadal a pri odôvodnení svojich rozhodnutí ich úplne opomenul a to napriek tomu, že na ne sťažovateľ poukazoval a zdôrazňoval ich dôležitosť už aj v podanom odvolaní. Z týchto citovaných ustanovení právnych predpisov (§ 488 OZ; § 105 - § 106 EP, § 79 a § 80 OSP, § 92 OSP) jednoznačne vyplýva splnenie podmienky prechodu práva na plnenie, ktoré je predmetom predmetného súdneho konania.

Odvolací súd pri výklade ustanovenia § 92 ods. 2 a 3 OSP v spojení s § 109 ods. 1 Exekučného poriadku ako aj ďalších súvisiacich ustanovení Exekučného poriadku neuplatnil ústavne konformný výklad a aj v dôsledku toho došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Navyše svoje rozhodnutia odvolací súd riadne neodôvodnil. Z odôvodnení rozhodnutí odvolacieho súdu nie je možné zistiť, a to už vôbec nie jednoznačným a zrozumiteľným spôsobom, z akého dôvodu považuje súd konanie za tak osobitný typ konania (jedná sa o klasické sporové konanie podľa OSP, predmetom ktorého je právo na plnenie), že nie je možné v ňom pripustiť zmenu účastníka konania a z akého dôvodu nemalo prísť k prechodu

práv a povinností, keď zo sťažovateľom citovaných ustanovení právnych predpisov, argumentácie sťažovateľa v podanom odvolaní jednoznačne vyplýva opak.

Exekučný poriadok jednoznačne upravuje prechod práva na vyplatenie pohľadávky, ktoré je predmetom súdneho konania, ako aj s tým súvisiace práva a povinnosti povinného, oprávneného a dlžníka oprávneného. Konanie o poddĺžnickej žalobe (žalobe na plnenie) je klasickým občianskym súdnym konaním upraveným Občianskym súdnym poriadkom a ustanovenie § 92 Občianskeho súdneho poriadku je potrebné aplikovať aj na toto konanie.

Právny názor sťažovateľa (a teda právny názor opačný ako je konštatovaný v sťažovateľom namietaných rozhodnutiach) vyplýva nielen z predchádzajúcej rozhodovacej činnosti Krajského súdu v Prešove (podľa názoru sťažovateľa rozhodovacia činnosť jedného a toho istého súdu by mu mala byť všeobecne známa) ale aj zo sťažovateľom citovaného a Krajskému súdu v Prešove predloženého rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obo/22/2008, s ktorým sa Krajský súd v Prešove tiež v odôvodnení svojich rozhodnutí vôbec nezaoberal napriek tomu, že rozhodol inak. V tejto súvislosti sťažovateľ opätovne poukazuje na porušenie princípu právnej istoty.“

Sťažovateľka ústavnému súdu zároveň na podporu svojej argumentácie doručila uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 11/2015 z 21. apríla 2016 a sp. zn. 2 Obdo 3/2015 z 15. marca 2016, v ktorých najvyšší súd rozhodol v iných skutkovo a právne totožných veciach, v ktorých sťažovateľke vyhovel.

Právna zástupkyňa sťažovateľky si podaním doručeným ústavnému súdu 4. októbra 2016 zároveň uplatnila úhradu trov konania v sume 545,69 €.

Vzhľadom na oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľky a predsedníčky krajského súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažnosti smerujú proti postupu krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 3 Cob 27/2014 a sp. zn. 5 Cob 28/2014 a proti v týchto konaniach vydaným uzneseniam z 26. augusta 2014 a z 28. augusta 2014. V podstatnej časti svojej argumentácie sťažovateľka namietala právne závery, ku ktorým dospel krajský súd v napadnutých konaniach o tzv. poddĺžníckych žalobách, v ktorých sťažovateľka vystupovala ako žalobkyňa, pričom tieto právne závery považuje za arbitrárne. Sťažovateľka v tejto súvislosti zdôrazňuje, že v dôsledku právoplatného skončenia exekúcií, v ktorých vystupovala v postavení oprávnenej, stratila v konaniach o poddĺžníckych žalobách aktívnu legitimáciu a povinný opätovne vstúpil do všetkých práv a povinností, ktoré mal voči svojim dlžníkom.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd pri ústavnom prieskume veci sťažovateľky vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti však vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov v prípade, ak v konaní, ktoré im predchádzalo, alebo samotným

rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania a rozhodovania všeobecných súdov vo veciach, v ktorých niet iného súdu, aby prerokoval a rozhodol o tom, či bolo alebo nebolo porušené základné právo alebo sloboda účastníka konania pred všeobecným súdom (m. m. I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, II. ÚS 83/06).

Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane uvádza, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

K porušeniu základného práva na súdnu ochranu môže dôjsť predovšetkým vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 35/98), ale tiež v prípade, ak by rozhodnutie všeobecného súdu bolo arbitrárne, a teda prejavom zjavnej svojvôle pri výklade a aplikácii právnej normy, ak by výrok rozhodnutia nebol v súlade s priebehom konania alebo ak by rozhodnutie nebolo dostatočne odôvodnené.

Ústavný súd vo svojej judikatúre štandardne uplatňuje zásadu prednosti ústavne konformného výkladu (napr. PL. ÚS 15/98, II. ÚS 148/06 alebo IV. ÚS 96/07). V konaní o súlade právnych predpisov sa ústavný súd k tejto zásade vyjadril týmto právnym názorom: „Keď právnu normu možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s ústavou a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 ústavy a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s ústavou“ (PL. ÚS 15/98). Zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06).

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v napadnutých konaniach a pri rozhodovaní v napadnutých veciach aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či ich skutočne všeobecný súd rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná.

Napadnutými uzneseniami krajského súdu boli potvrdené uznesenia okresného súdu sp. zn. 19 Cb 104/2013 a sp. zn. 19 Cb 107/2013 z 21. februára 2014, ktorými boli zamietnuté návrhy sťažovateľky na pripustenie zmeny účastníkov konania na strane žalobcu podľa § 92 ods. 2 OSP v spojení s § 109 ods. 1 Exekučného poriadku v konaniach o tzv. poddlžníckych žalobách.

Z ústavnoprávneho hľadiska podstatu sťažností, ako aj napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov tvorí otázka ústavne konformnej interpretácie § 92 ods. 2 a 3 OSP v spojení s § 109 ods. 1 Exekučného poriadku; ide predovšetkým o právne posúdenie, či právoplatné uznesenie o skončení exekúcie je právnou skutočnosťou, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv a povinností, teda či dochádza k obnoveniu

aktívnej legitímácie povinného už v skôr začatom konaní o poddžníckej žalobe (na návrh oprávneného).

Podľa § 92 ods. 2 OSP ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

Podľa § 92 ods. 3 OSP súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa; súhlas odporcu alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto, sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované.

Podľa § 105 ods. 1 Exekučného poriadku exekúcia príkazom inej peňažnej pohľadávky než pohľadávky z účtu v banke sa vykoná príkazom tejto pohľadávky oprávnenému.

Podľa § 106 ods. 1 Exekučného poriadku exekútor poverený vykonaním exekúcie

a) príkáže dlžníkovi povinného, aby po doručení príkazu na začatie exekúcie príkazom pohľadávky (ďalej len „príkaz na začatie exekúcie“) nevyplatil túto pohľadávku povinnému,

b) upovedomí o začatí exekúcie príkazom pohľadávky oprávneného a povinného a povinnému zakáže, aby po tom, keď sa mu doručí upovedomenie o začatí exekúcie, akokoľvek nakladal so svojou pohľadávkou až do výšky vykonateľnej pohľadávky a jej príslušenstva.

Podľa § 106 ods. 2 Exekučného poriadku exekútor doručí príkaz na začatie exekúcie dlžníkovi povinného do vlastných rúk.

Podľa § 108 ods. 1 Exekučného poriadku povinný stráca právo na vyplatenie pohľadávky dňom, keď sa dlžníkovi povinného doručil príkaz na začatie exekúcie.

Podľa § 108 ods. 2 Exekučného poriadku ak nie je pohľadávka povinného splatná po doručení exekučného príkazu, vyplatí ju dlžník povinného oprávnenému, ak sa oprávnený s exekútorom písomne nedohodol inak, len čo sa stane splatnou.

Podľa § 108 ods. 3 Exekučného poriadku výplatou oprávnenému, ak sa oprávnený s exekútorom písomne nedohodol inak, sa oslobodí dlžník povinného odo svojej povinnosti voči povinnému.

Podľa § 109 ods. 1 Exekučného poriadku ak dlžník povinného nevyplatí oprávnenému alebo exekútorovi, ak sa na tom oprávnený s exekútorom písomne dohodol, pohľadávku bezodkladne po tom, keď sa mu doručil exekučný príkaz alebo keď sa stala pohľadávka splatnou, môže sa oprávnený domáhať vo vlastnom mene od dlžníka povinného na jeho všeobecnom súde vyplatenia pohľadávky. Nesmie však s dlžníkom povinného, ak ide o túto pohľadávku, uzavrieť na úkor povinného zmier ani odpustiť jej zaplatenie. Dlžník povinného si v takomto prípade nemôže započítať ani svoju vlastnú pohľadávku, ktorú má voči oprávnenému.

Podľa § 109 ods. 2 Exekučného poriadku ak oprávnený neuplatní včas na súde pohľadávku povinného voči dlžníkovi povinného alebo ak neoznámí povinnému, že ju uplatňuje, zodpovedá povinnému za škodu, ktorá by mu tým prípadne vznikla.

Z napadnutých uznesení krajského súdu vyplýva, že odvolací súd sa stotožnil s názorom sťažovateľky, podľa ktorého je exekučný príkaz procesným úkonom súdneho exekútora, ktorým sa začína vlastné vykonávanie exekúcie a ktorým sa prikazuje dlžníkovi povinného, aby vyplatil pohľadávku povinného oprávnenému. Podľa krajského súdu oprávnený na základe exekučného príkazu v súlade s § 109 ods. 1 Exekučného poriadku získava aktívnu legitimáciu na podanie žaloby o vyplatenie pohľadávky voči dlžníkovi povinného, ktorá zaniká zastavením exekučného konania. To však podľa názoru krajského

súdu, v rozpore s názorom sťažovateľky, neznamená, že dochádza k prevodu práv na povinného v súlade s § 92 ods. 2 a 3 OSP. Týmto spôsobom by totiž podľa názoru krajského súdu dochádzalo k obchádzaniu zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je navrhovateľ v konaní oslobodený od platenia súdneho poplatku. V konaní o poddĺžnickej žalobe sa nemôže stať žalobcom povinný, pretože by sa tým poprel samotný zmysel poddĺžnickej žaloby, podľa ktorej sa oprávnený vo vlastnom mene od dlžníka povinného domáha vyplatenia pohľadávky. Žalobca (oprávnený v exekučnom konaní) získal toto oprávnenie na základe § 109 Exekučného poriadku. Pohľadávku teda nezískal prevodom či prechodom, a preto ani spätne stratou procesného oprávnenia nedochádza k prevodu či prechodu tejto pohľadávky na povinného.

Ústavný súd už v obdobných veciach sťažovateľky smerujúcich proti krajskému súdu (nálezy ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 392/2015 z 13. januára 2016 a sp. zn. III. ÚS 157/2016 z 28. júna 2016) vyslovil právny názor, v zmysle ktorého ak poddĺžnik nevyplatí oprávnenému riadne a včas pohľadávku, má oprávnený možnosť vo vlastnom mene a na vlastný účet túto pohľadávku vymáhať, teda využiť tzv. poddĺžnicu žalobu. Aktívnu legitimáciu na podanie žaloby získava oprávnený dorúčením exekučného príkazu na vyplatenie splatnej pohľadávky dlžníkovi povinného, pokiaľ k vyplateniu nedošlo, resp. v deň nasledujúci po jej splatnosti, ak nastala neskôr. Oprávnenému tak vzniká procesné oprávnenie na prijatie plnenia od poddĺžníka na uspokojenie vlastnej pohľadávky. Povinný pritom naďalej zostáva veriteľom tejto pohľadávky, avšak právo ju žalovať prechádza na oprávneného. Z tohto dôvodu nedochádza z hľadiska hmotného práva k zmene veriteľa, teda nevzniká žiadny nový hmotnoprávny vzťah medzi oprávneným a poddĺžnikom.

Ústavný súd v označených náleзоch zároveň zdôraznil, že konanie o tzv. poddĺžnickej žalobe je klasickým sporovým konaním vedeným podľa tretej časti Občianskeho súdneho poriadku, z ktorého však pre účastníkov konania vyplývajú určité obmedzenia, keďže nie sú oprávnení v tomto konaní na všetky právne úkony, ktoré účastníkom konania v riadnom sporovom konaní prináležia, napr. oprávnený nemôže

uzavrieť s dlžníkom taký zmier, ktorý by bol na úkor povinného, odpustiť zaplatenie pohľadávky či uplatniť úroky z omeškania. Zmyslom kladného rozhodnutia o poddlžníckej žalobe je, že oprávnený získa exekučný titul voči poddlžníkovi, proti ktorému nebol v pôvodnom exekučnom konaní v žiadnom právnom vzťahu. Ak je oprávnený v tomto konaní neúspešný, nemá to za následok zánik dlhu povinného.

Ústavný súd už rovnako v označených rozhodnutiach pri výklade § 92 ods. 2 a 3 OSP v spojení s § 109 ods. 1 Exekučného poriadku prisvedčil sťažovateľke, že pokiaľ dôjde k zastaveniu exekučného konania z dôvodu uspokojenia pohľadávky oprávneného iným spôsobom ako splnením pohľadávky, v konaní o tzv. poddlžníckej žalobe stratí oprávnený aktívnu legitimáciu bez ohľadu na to, v akom štádiu sa uvedené konanie nachádza, a obnovuje sa v plnom rozsahu aktívna legitimácia povinného (veriteľa pohľadávky). Právoplatné uznesenie o zastavení exekučného konania tak možno v konaní o poddlžníckej žalobe považovať za právnu skutočnosť, s ktorou je spojený prechod práv a povinností z oprávneného (žalobcu) na povinného, tak ako to predpokladá § 92 ods. 2 a 3 OSP.

Nepripustenie zmeny účastníka konania na strane žalobcu by v danom prípade malo v podstate právny následok porovnateľný s neuplatnením práva na zaplatenie pohľadávky oprávneným prostredníctvom poddlžníckej žaloby v súlade s § 109 ods. 2 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého oprávnený zodpovedá povinnému za škodu, ktorá by mu tým prípadne vznikla.

Od výkladu zohľadňujúceho ochranu záujmov povinného, ktorý by v okolnostiach danej veci v dôsledku uplynutia času mohol stratiť oprávnenie úspešne uplatniť svoju pohľadávku proti svojmu dlžníkovi (poddlžníkovi), resp. by sa jeho právo oslabilo, nemá ústavný súd dôvod upustiť ani v tomto konaní o veciach sťažovateľky. Pripustenie zmeny účastníka konania na strane žalobcu v konaní o poddlžníckej žalobe tak znamená jedinú právnu cestu k uplatneniu pohľadávky povinného voči poddlžníkovi (pôvodnému dlžníkovi).

Ústavný súd k tomuto záveru dospel aj s prihliadnutím na nové procesnoprávne pravidlá, ktoré v súvislosti s vo veciach sťažovateľky aplikovanými právnymi inštitútmi zostali aj po nadobudnutí účinnosti zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou (obsiahnutou v Občianskom súdnom poriadku) totožné.

Podľa § 80 ods. 1 CSP ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

Podľa § 80 ods. 2 CSP súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

Ústavný súd na základe uvedeného dospel k záveru, že krajský súd uplatnením prísne formalistickej interpretácie vo veciach sťažovateľky aplikovaných ustanovení príslušných právnych predpisov neprípustným spôsobom zasiahol do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

III.

V zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol, že napadnutými uzneseniami krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, došlo k porušeniu základného

práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, zrušil napadnuté uznesenia krajského súdu (bod 2 výroku tohto nálezu).

V zmysle čl. 127 ods. 2 tretej vety ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie. V záujme efektívnej ochrany práv sťažovateľky ústavný súd rozhodol tiež o vrátení vecí krajskému súdu na ďalšie konania (bod 2 výroku tohto nálezu).

V ďalšom postupe je krajský súd viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyslovenými v časti II tohto nálezu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde). Krajský súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Sťažovateľka v každej zo sťažností požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1 000 €.

V nadväznosti na zrušenie uznesení krajského súdu a vrátenie vecí na ďalšie konania považoval ústavný súd poskytnutie ochrany porušenému základnému právu týmto spôsobom za dostatočné a sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie nepriznal (bod 4 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom právnu zástupkyňou JUDr. Zuzanou Majcherovou, Mlynské nivy 54, Bratislava. Sťažovateľka si prostredníctvom právnej zástupkyne uplatnila nárok na úhradu trov konania, pričom ich celkovú výšku vyčíslila v každej zo sťažností na sumu 545,69 €.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Z citovaných ustanovení § 36 zákona o ústavnom súde vyplýva, že sťažovatelia nemajú obligatórny nárok na úhradu trov konania pred ústavným súdom, t. j. ústavný súd môže úhradu trov konania účastníkovi konania úplne alebo sčasti priznať podľa svojho uváženia, zohľadňujúc pritom konkrétne okolnosti daného prípadu.

V danom prípade boli ústavnému súdu doručené dve sťažnosti, v ktorých bola sťažovateľka zastúpená tou istou právnou zástupkyňou.

Predmetné sťažnosti ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 144/2016-17 z 1. júna 2016 spojil na spoločné konanie, keďže sa týkali tej istej sťažovateľky a boli obsahovo totožné. Táto skutočnosť v podstatnej miere znížila nároky tak na prípravu zastupovania, ako aj spísanie sťažností (identický obsah), čo ústavný súd zohľadnil pri rozhodovaní o úhrade trov konania. Vychádzajúc z tejto skutočnosti, ako aj z oprávnenia priznať úhradu trov konania účastníkom konania len sčasti, ústavný súd rozhodol o priznaní úhrady konania len v sume žiadanej za jednu sťažnosť.

Ústavný súd priznal úhradu za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti a vyjadrenie doručené ústavnému súdu 4. októbra 2016) vykonané v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2015, ktorá bola 858 €.

Sťažovateľke priznal za každý úkon sumu 143 €, čo predstavuje sumu 429 €, a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za 3 úkony po 8,58 €. Úhrada trov konania

predstavuje po jej zvýšení o 20 % DPH (právna zástupkyňa sťažovateľky je platcom DPH, pozn.) celkovú sumu 545,69 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2016